

## แผนการสอน (Course Outline)

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. รหัสวิชา ..... สค. 238 (SW 238).....
2. ชื่อวิชา (ไทย)..... การสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม.....
3. ชื่อวิชา (อังกฤษ)..... Social Work in the Criminal Justice.....
4. คำอธิบายรายวิชา (course description)  
แนวคิด หลักการ วิธีการ และพัฒนาการของการสังคมสงเคราะห์ที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม การประยุกต์ใช้งานสังคมสงเคราะห์ไทย ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวโน้มและแนวทางแก้ไขปัญหาของงานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม และมีการจัดการศึกษาดูงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (มีการศึกษาดูงาน)  
Concept, principles, methods, and development of social work in the criminal justice; application of social work in the Thai judicial system; problems and obstacles in social work in the criminal justice; and trends of and guidelines for problem solving in social work in the criminal justice (Field study required).....
5. จุดประสงค์ของวิชา
  1. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหาอาชญากรรม ปรัชญาการลงโทษผู้กระทำผิด.....
  2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้แนวคิด หลักการและวิธีการงานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม.....
  3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจต่อการประยุกต์ใช้งานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม.....
6. ห้องบรรยาย ..... online.....
7. วัน-เวลาบรรยาย ..... ทุกอังคาร 13.30 - 16.30 น.....
8. ภาคการศึกษา ..... 2 ปีการศึกษา 2564.....
9. ผู้สอน ..... ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริจันทร์รัตน์ กาญจนกุลุชร.....
10. การติดต่อ (ผู้ประสานงาน)  
e-mail ..... poontu@gmail.com.....  
โทร ..... 081-640-7669.....  
ห้องพัก ..... สค.612 (รังสิต).....
11. วันสอบกลางภาค.....
12. วันสอบปลายภาค.....

### 13. เป้าหมายการเรียนรู้ของวิชา

คุณธรรม จริยธรรม	ความรู้	ทักษะทางปัญญา	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	การวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ยอมรับและเคารพในความแตกต่าง หลากหลาย และเคารพในคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชน</li> <li>- มีสำนึกรับผิดชอบในการสร้างสังคมที่เป็นธรรม ไม่กีดกัน และเลือกปฏิบัติ</li> <li>- มีวินัย ตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานในปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หลักการด้านสวัสดิการสังคม และสังคม สงเคราะห์ ตลอดจนจรรยาบรรณทางวิชาชีพ</li> <li>- มีความรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางวิชาชีพกับบุคคล ครอบครัว กลุ่มองค์กร ชุมชน ท้องถิ่น สังคม และวิชาชีพอื่น ๆ อย่างเหมาะสม</li> </ul>	สามารถคิด วิเคราะห์ ปัญหา และความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีความแตกต่างหลากหลาย ที่เชื่อมโยงกับสถานะแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง	มีทักษะในการสร้างและพัฒนาสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น มีภาวะผู้นำและผู้ตามในแต่ละสถานการณ์อย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อบุคคลและงานที่ได้รับมอบหมาย	สามารถเลือกใช้กระบวนการวิจัยและเทคโนโลยีในฐานะเครื่องมือ การปฏิบัติงานเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพบริการสำหรับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีทักษะพื้นฐานในการสร้างและพัฒนาสัมพันธภาพทางวิชาชีพ</li> <li>- มีทักษะพื้นฐานในกระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ กับกลุ่มเป้าหมายและบริบทแวดล้อมได้ อย่างรอบด้าน</li> </ul>

ทักษะอื่น ๆ (Other skills)	ทัศนคติอื่น ๆ (Other attitudes)
S1: การคิดเป็นระบบและการเชื่อมโยง	A1: มีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมและตระหนักถึงผลกระทบภายนอกที่ตนอาจก่อให้เกิดสังคม
S2: การมองหลายมิติเพื่อการเข้าใจปัญหา	A2: มองเห็นว่าความยั่งยืนเป็นเรื่องใกล้ตัว และหนึ่งในสาเหตุที่สำคัญก็คือพฤติกรรมของนักศึกษาในชีวิตประจำวัน

#### 14. วิธีการสอน และระบบการสอน

- 1) จะเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยระบบออนไลน์ ระบบ MST
- 2) ค้นคว้าด้วยตนเองจากการอ่าน และทำกิจกรรมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....
- 3) กิจกรรมกลุ่ม ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับการเตรียมตัวของนักศึกษา.....
- 4) บรรยาย อภิปราย ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับการเตรียมตัวของนักศึกษา.....

#### 15. การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

สอบกลางภาค.....	30 คะแนน
สอบปลายภาค.....	30 คะแนน
การทำงานเป็นกลุ่ม.....	30 คะแนน
คะแนนการเข้าเรียนและการมีส่วนร่วมกับอาจารย์.....	10 คะแนน

#### 16. การประเมินผลการเรียน

.....เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดยการอิงกลุ่มเป็นสำคัญ. โดยจะมีช่วงคะแนนตั้งแต่ 0.00 - 4.00 ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละช่วงคะแนนดังนี้.....

4.00	คิดเป็นเกรด	A
3.50	คิดเป็นเกรด	B+
3.00	คิดเป็นเกรด	B
2.50	คิดเป็นเกรด	C+
2.00	คิดเป็นเกรด	C
1.50	คิดเป็นเกรด	D+
1.00	คิดเป็นเกรด	D
0.00	คิดเป็นเกรด	F

#### 17. หนังสือ/ตำรา/เอกสารอ่านประกอบ (โปรดระบุชื่อเอกสารตามหลักการอ้างอิง)

##### ตำราและเอกสารหลัก (Required texts)

นันทิ จิตสว่าง. (2524). แนวความคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ. วารสาร

ราชทัณฑ์, 29, หน้า 11.

พเยาว์ ศรีแสงทอง. (2555). การลงโทษและการแก้ไขผู้กระทำความผิด. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักส์.

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. (2563). (ร่าง) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562-2565). กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม.

- Gibelman, M. (1995). *What social workers do*. Washington, DC: NASW Press.
- Gumz, E. J. (2004). American social work, correction and restorative justice: An appraisal. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 48(4), 449-460. doi: 10.1177/0306624X03262516
- Maschi, T. & Killian, M.L. (2011). The evaluation of forensic social work in the United States: Implications for 21<sup>st</sup> century practice. *Journal of Forensic Social Work*, 1, 8-36. doi: 10.1080/1936928X.2011.541198
- Patterson, G. T. (2012). *Social work practice in the criminal justice system*. New York: Routledge.

### **เอกสารและข้อมูลแนะนำ (Recommended texts)**

- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สฤษฎ์พงษ์ ลิมประเสริฐ, อีราภรณ์ แสงจันทร์ศรี, และอนิสมา มานะทน. (2562). การลงโทษผู้กระทำผิดทางอาญา. *งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2562*, หน้า 1484-1493. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สุทิสมา มณีเพชร. (2518). *ทัศนะของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต่องานสังคมสงเคราะห์ในเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- เสาวณี ถวิลแก้ว. (2543). เอกสารประกอบการเสวนา เรื่อง บทบาทนักสังคมสงเคราะห์กับ พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542. *ยุติธรรม*, หน้า 25-27. กรุงเทพมหานคร: ศาลยุติธรรม.
- เสาวธาร์ โพธิ์กลัด. (2563). งานสังคมสงเคราะห์ในระบบงานยุติธรรม: บทบาท หน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยและความสงบสุข และลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทยภายใต้ยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรมระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579). *รายงานสืบเนื่องการสัมมนาวิชาการเนื่องในโอกาสสถาปนาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มธ. ปีที่ 66*, หน้า 100-115. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสาวคนธ์ เจษฎารักษ์ และคณะ (2550). *การเสริมสร้างสมรรถนะและการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อพัฒนางานสังคมสงเคราะห์ในงานราชทัณฑ์*. นนทบุรี: กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม.

18. ตารางแนวทาง/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน\*

ครั้งที่	เนื้อหา	ผู้สอน	วิธีการศึกษา
1 11 มค 65	- แนะนำวิชา ขอบเขต การวัดผล หนังสืออ่านประกอบ และสร้างข้อตกลงร่วมกัน - อาชญากรรมและปรัชญาการลงโทษ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรินทร์รัตน์ ภาณุจรรย์กุลชวร.	ออนไลน์ - บรรยาย - อภิปราย - แลกเปลี่ยนความเห็นร่วมกัน (จากบทเรียนและสื่อประกอบการสอน)
2 18 มค 65	แนวคิดพื้นฐานและพัฒนาการของการสังคมสงเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรินทร์รัตน์ ภาณุจรรย์กุลชวร.	ออนไลน์ - บรรยาย - อภิปราย - แลกเปลี่ยนความเห็นร่วมกัน (จากบทเรียนและสื่อประกอบการสอน)
3 25 มค 65	- ความหมาย และกรอบแนวคิดของความเชื่อมโยงระหว่างงานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรมกับงานสิทธิมนุษยชน - กฎหมาย หรือเข้าสัมมนางานสถาปนาคณะ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรินทร์รัตน์ ภาณุจรรย์กุลชวร.	ออนไลน์ - บรรยาย - อภิปราย - แลกเปลี่ยนความเห็นร่วมกัน (จากบทเรียนและสื่อประกอบการสอน)
4 1 กพ 65	ภาพรวมของงานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม (ต้นน้ำ, กลางน้ำ, ปลายน้ำ) - บทบาท หน้าที่ ของนักสังคมสงเคราะห์ - การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรินทร์รัตน์ ภาณุจรรย์กุลชวร.	ออนไลน์ - บรรยาย - อภิปราย - แลกเปลี่ยนความเห็นร่วมกัน (จากบทเรียนและสื่อประกอบการสอน)
5 8 กพ 65	งานสังคมสงเคราะห์ในระบบงานยุติธรรม - ดำรวจ, ศาล - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - บทบาท หน้าที่ - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรินทร์รัตน์ ภาณุจรรย์กุลชวร.	ออนไลน์ - บรรยาย - อภิปราย - แลกเปลี่ยนความเห็นร่วมกัน (จากบทเรียนและสื่อประกอบการสอน)

ครั้งที่	เนื้อหา	ผู้สอน	วิธีการศึกษา
6 15 กพ 65	งานสังคมสงเคราะห์ในระบบงานยุติธรรม - กระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้ใหญ่ - บทบาท หน้าที่ - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบาทในระดับบุคคลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริจันทร์รัตน์ ภาณุฉนบุญชร.	ออนไลน์ - บรรยาย - อภิปราย - แลกเปลี่ยนความเห็น ร่วมกัน (จากบทเรียนและ สื่อประกอบการสอน)
7 22 กพ 65	งานสังคมสงเคราะห์ในระบบงานยุติธรรม - กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและ เยาวชน - บทบาท หน้าที่ - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริจันทร์รัตน์ ภาณุฉนบุญชร.	ออนไลน์ - บรรยาย - อภิปราย - แลกเปลี่ยนความเห็น ร่วมกัน (จากบทเรียนและ สื่อประกอบการสอน)
<b>8 สอบกลางภาค</b>			
9 8 มี ค 65	งานสังคมสงเคราะห์ในระบบงานยุติธรรม - กรมคุมประพฤติ - บทบาท หน้าที่ - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริจันทร์รัตน์ ภาณุฉนบุญชร.	บรรยายในชั้นเรียน - บรรยาย - อภิปราย - แลกเปลี่ยนความเห็น ร่วมกัน (จากบทเรียนและ สื่อประกอบการสอน)
10 15 มี ค 65	งานสังคมสงเคราะห์กับกระบวนการยุติธรรม เชิงสมานฉันท์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริจันทร์รัตน์ ภาณุฉนบุญชร.	บรรยายในชั้นเรียน - บรรยาย - อภิปราย - แลกเปลี่ยนความเห็น ร่วมกัน (จากบทเรียนและ สื่อประกอบการสอน)
11 22 มี ค 65	วิเคราะห์พฤติกรรมผู้กระทำผิดผ่านสื่อ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริจันทร์รัตน์ ภาณุฉนบุญชร.	บรรยายในชั้นเรียน - บรรยาย - อภิปราย - แลกเปลี่ยนความเห็น ร่วมกัน (จากบทเรียนและ สื่อประกอบการสอน)
12 29 มี ค 65	จรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับงานสังคม สงเคราะห์และนักสังคมสงเคราะห์ใน กระบวนการยุติธรรม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริจันทร์รัตน์ ภาณุฉนบุญชร.	

ครั้งที่	เนื้อหา	ผู้สอน	วิธีการศึกษา
13 5 เม ย 65	จัดกลุ่มและ Self Study	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรินทร์รัตน์ ภาณุจนบุญชร.	Self-study
14 12 เม ย 65	วันหยุดราชการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรินทร์รัตน์ ภาณุจนบุญชร.	- นำเสนอรายงาน - แลกเปลี่ยนความเห็น ร่วมกัน
15 19 เม ย 65	นำเสนอผลการศึกษาในชั้นเรียน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรินทร์รัตน์ ภาณุจนบุญชร.	- นำเสนอรายงาน แลกเปลี่ยนความเห็น ร่วมกัน
16 26 เม ย 65	- ทิศทางการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ใน กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยในอนาคต - สรุป	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริรินทร์รัตน์ ภาณุจนบุญชร.	- นำเสนอรายงาน - แลกเปลี่ยนความเห็น ร่วมกัน

\*หมายเหตุ: หากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาดีขึ้น และสามารถศึกษาดูงานนอกสถานที่ได้ จะจัดให้มีการศึกษาดูงานในหน่วยงานที่มีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ 1 ครั้ง